

2017-11-30

SABOs miljörapport 2016

Resultat från SABOs miljöenkät

Innehåll

Om SABOs miljöenkät 2016	2
SABOs miljörapport 2016 i korthet	3
Styrning och uppföljning av miljöarbetet	4
Avfall	5
Transporter	6
Energi	7
Hållbara byggnader	8
Bilaga. Sammanställning av SABOs miljöenkät 2016 jämfört med tidigare år.....	10

Om SABOs miljöenkät 2016

SABO skickar ut en miljöenkät till alla medlemmar en gång per år för att följa upp hur de arbetar med miljöfrågor. I årets rapport har det kommit in 201 svar från SABO-företag, vilket motsvarar 68 % av de företag enkäten skickats till. De företag som besvarat enkäten motsvarar 82% av SABOs bestånd.

Även om svarsfrekvensen är ungefär lika mellan åren är det en stor variation mellan vilka företag som besvarar miljöenkäten från år till år. Det innebär att den här rapporten inte är ”statistiskt” säkerställd, men ger ändå en god bild av hur SABO-företagen arbetar med miljöfrågor.

Ett urval frågor finns presenterade och kommenterade i rapporten med både text och diagram. I bilagan *Sammanställning av svar från SABOs miljöenkät 2016* i slutet på rapporten finns alla svar jämförda med tidigare år.

Uppgifter om energi-, fastighets- och vattenanvändning kommer från Skåneinitiativets enkät, men uppgifterna redovisas inte på samma sätt som i Skåneinitiativet och är inte jämförbara. I den här rapporten utgår vi från de företag som både besvarat SABOs miljöenkät och Skåneinitiativets enkät.

Frågor om SABOs miljörapport besvaras av Patrizia Finessi, SABO
Tel: 08-406 55 37 E-post: patrizia.finessi@sabo.se

SABOs miljörapport 2016 i korthet

Ett utdrag av de områden som visar positivt resultat jämfört med tidigare år. Fler företag har laddstolpar för elbilar och tillhandahåller cyklar till sina anställda. Fler har solceller för egen produktion av el och mer grön el köps – det är en fortsatt trend sedan tidigare år. Fler har infört IMD för varmvatten. Certifiering av byggnader ökar. Fler företag erbjuder också insamling av elavfall och övrigt farligt avfall till sina hyresgäster.

Tabell 1. Ett urval av resultat från SABOs miljöenkät 2014-2016

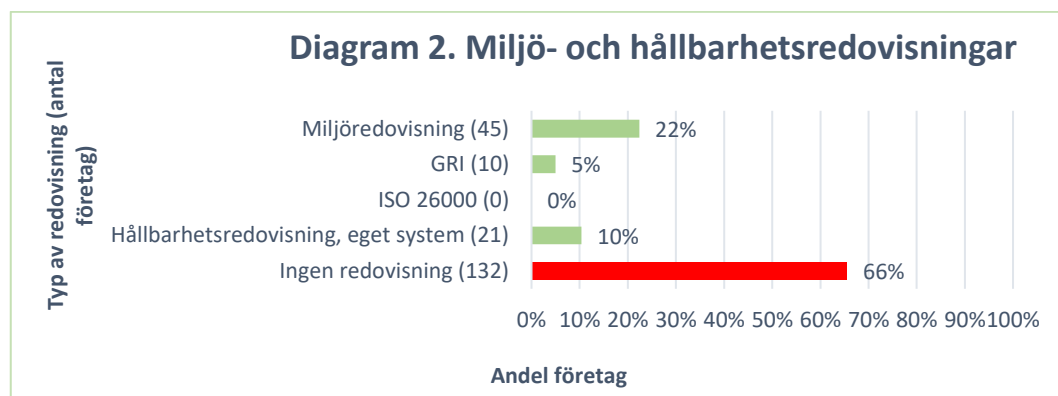
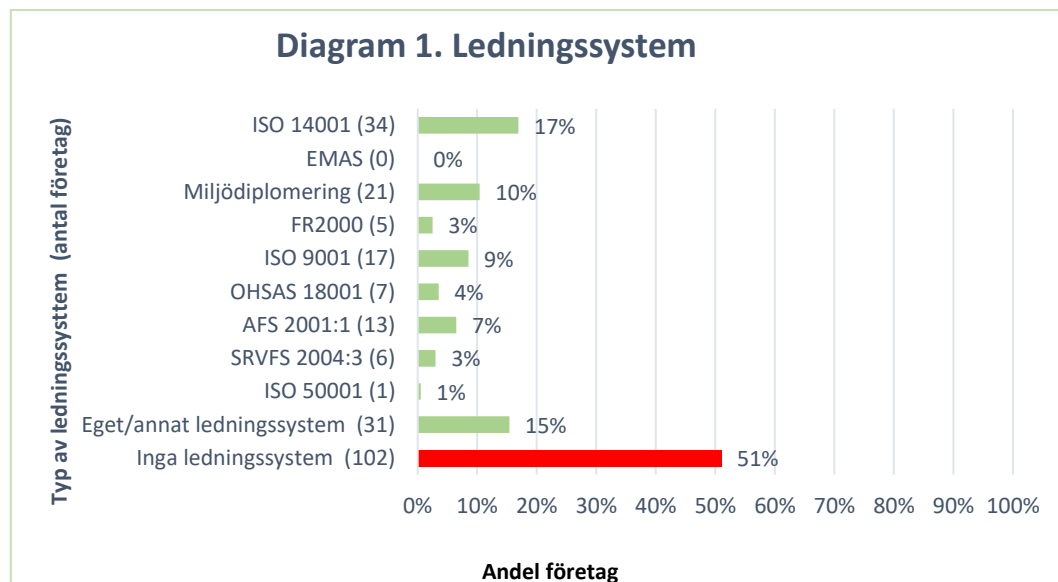
Miljöenkät	2016	2015	2014
Förnybar energi			
Solceller, egen produktion	39 %	28 %	24 %
Grön el, köpt	74 %	67 %	61 %
IMD, Mätning och debitering			
Varmvatten	43 %	38 %	37 %
Transporter			
Laddstolpar för elbilar	31 %	30 %	17 %
Tjänstecyklar	47 %	43 %	39 %
Cykelpool för anställda	11 %	8 %	6 %
Avfall			
Elavfall (småel)	37 %	34 %	34 %
Farligt avfall, övrigt	15 %	11 %	10 %
Sunda och hållbara byggnader			
Rökfria byggnader	23 %	20 %	17 %
Miljöbyggnad	24 %	17 %	17 %
Svanen	6 %	6 %	5 %
FEBY, passivhus	7 %	6 %	4 %

Styrning och uppföljning av miljöarbetet

En utsedd miljöchef, miljösamordnare eller liknande finns i 55 % av företagen.

Andelen företag med ledningssystem har ökat något, men det är ändå drygt hälften av företagen som inte har ett system för att styra verksamheten systematiskt. Flera företag anger att de arbetar med ett eget system, ofta baserat på strukturen i ISO 14001, men som är förenklat. En del följer ISO 14001 men väljer att inte certifiera sig. Miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas ökar. Se sammanställning i diagram 1.

Ungefär 50 stycken SABO-företag uppskattas beröras av de nya kraven i Årsredovisningslagen där en hållbarhetsrapport¹ ska göras från och med räkenskapsåret 2016. Det gör att andelen företag som gör en hållbarhetsredovisning kommer att öka.

¹ Begreppet hållbarhetsrapport rör de krav som finns i ÅRL. Hållbarhetsredovisning använder vi som ett vidare begrepp som kan omfatta mer än lagstiftningen kräver.

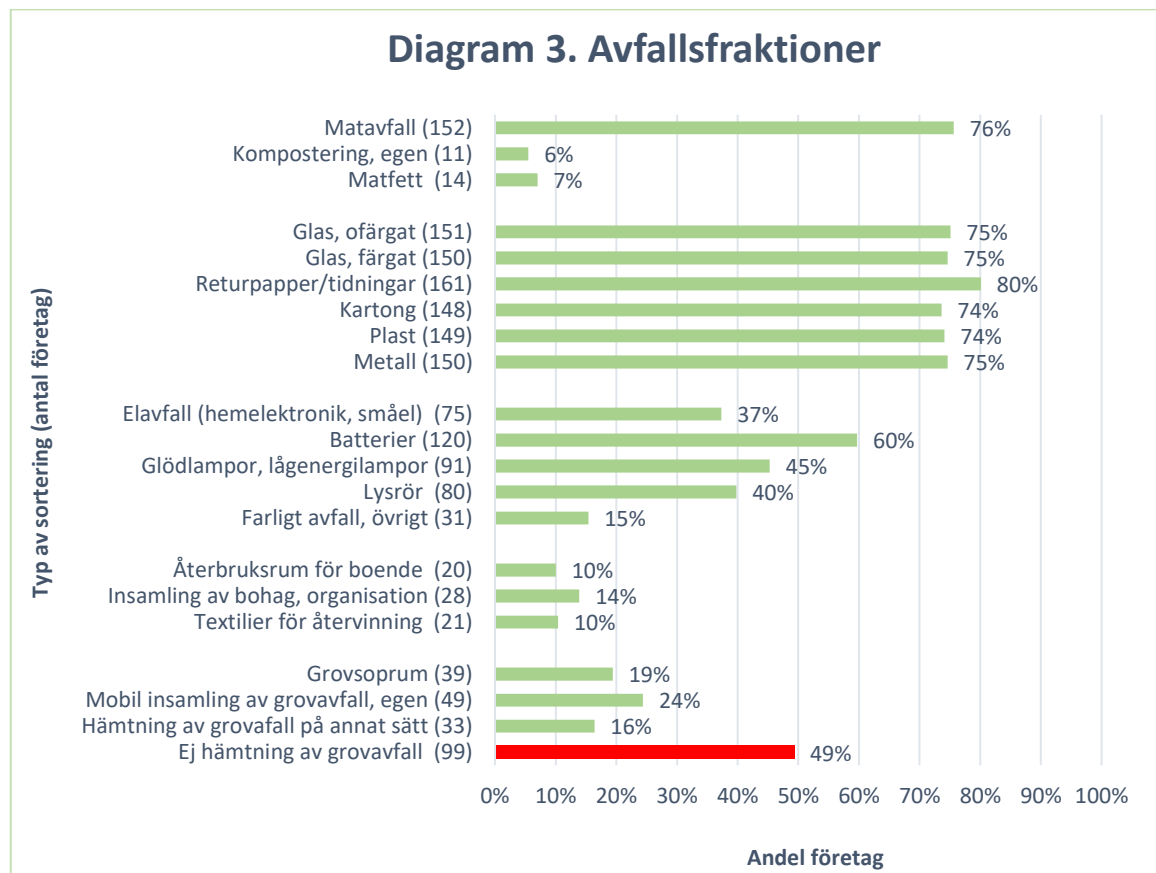
Avfall

SABO-företagen erbjuder sina hyresgäster stora möjligheter till källsortering. Den fastighetsnära servicen går utöver lagkraven för till exempel förpackningar, returpapper och el-avfall (småel, batterier, ljuskällor). De företag som erbjuder källsortering har dock inte alltid insamling av samtliga fraktioner och inte heller i alla bostadsområden.

Insamling av matavfall finns i 76 % av företagen och utbyggnaden pågår löpande i takt med att kommunerna bygger ut insamlingen. Insamling av matfett som en separat fraktion finns i 7 % av företagen.

Insamlingen av förpackningar och returpapper i egen regi är fortsatt hög. Förpackningar och returpapper samlas in i mellan 74 % - 80 % av företagen beroende på fraktion. Fastighetsnära insamlingen av smått elavfall (37 %), batterier (60 %) och övrigt farligt avfall (15 %) har ökat något.

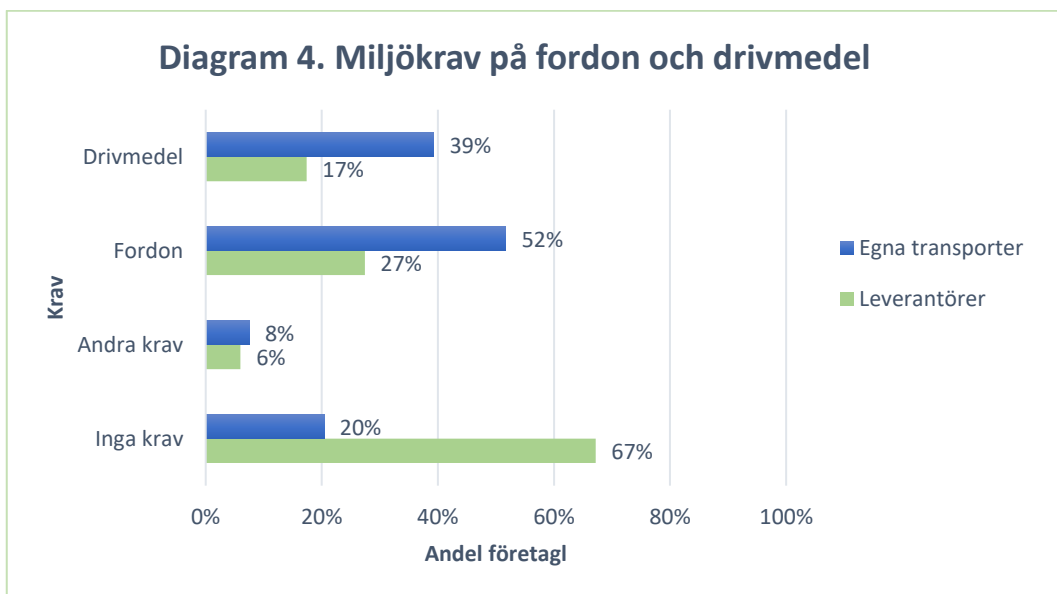
Andelen företag som erbjuder grovsoprum fortsätter att minska. En del företag har ersatt grovsoprummet med mobil insamling eller ställer ut containrar några gånger per år. Mindre än hälften av företagen erbjuder hämtning av grovavfall (49 %), en fraktion som minskar något från år till år.

Transporter

SABO-företagen ställer miljökrav på fordon och drivmedel vid upphandling av egna transporter. Det kan gälla att alla fordon ska vara miljöklassade. Flera företag har mål på att vara fossilbränslefria om några år och byter ut fordonsparken efterhand för att kunna nå det målet.

Vad gäller leverantörers transporter ställs inte krav i lika stor utsträckning, även om fler företag ställer krav jämfört med tidigare år.

Laddstolpar för elbilar har ökat något, 31 % av företagen har laddstolpar. Den stora ökningen skedde från 2014, då 17 % hade laddstolpar, men stabiliserats jämfört med år 2015, då 30 % hade laddstolpar.

Andelen företag med cykelpool (11%) och tjänstecyklar (47 %) har ökat.

Energi

Värme-, fastighetsel och vattenanvändning

I sammanställningen nedan finns medianvärden för värme, fastighetsel och kallvatten. Resultatet bygger på 90 svar, uppgifterna kommer från Skåneinitiativets enkät², och avser de företag som besvarat båda enkäterna. Enligt denna sammanställning har användningen av fastighetsel minskat.

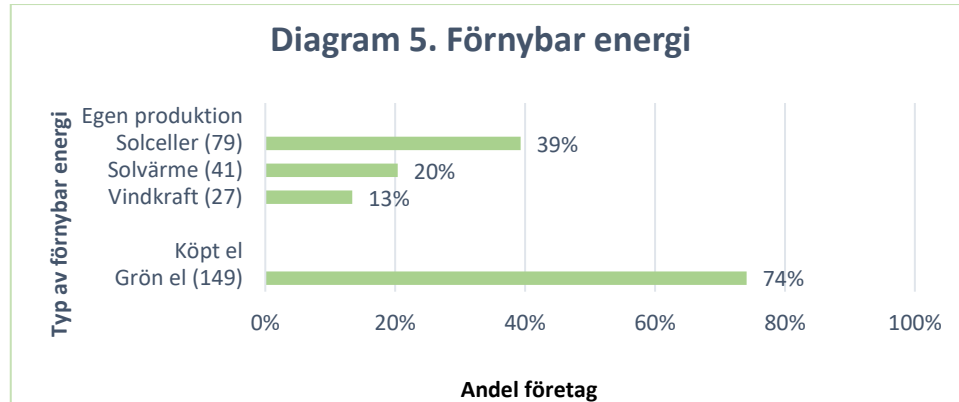
OBS! Skåneinitiativets slutrapportering baseras på fler företag och beräknas som medelvärden.

Tabell 2. Användning av energi, fastighetsel och kallvatten

Medianvärden	2016	2015	2+14
Uppvärmning, kWh/m ² A-temp e-indexkorr.	109,3	108,5	110,4
Fastighetsel, kWh/m ² A-temp	15,6	16,7	17,3
Kallvatten, m ³ /m ² A-temp	1,11	1,13	1,13

Förnybar el

Andelen bostadsföretag som har solceller har ökat till 39 % jämfört med 28 % år 2015. Däremot har företag med egen produktion av el från vindkraft och solvärme legat stabilt. Grön el upphandlas av 74 % av företagen jämfört med 67 % av företagen 2015.

Individuell mätning och debitering

Individuell mätning och debitering, IMD, av värme, el och vatten sker förekommer i flera företag, men i en begränsad del av beståndet. IMD av varmvatten sker i 43 % av företagen jämfört och har ökat från 38 % 2015. IMD för el finns i 37 % företagen som har men ingen ökning har skett.

² Insamlingen och uppföljningen av energi- och vattenförbrukningen sker inom ramen för SABOs Skåneinitiativ. De företag som rapporterar till Skåneinitiativet får egen rapport som innehåller uppgifter om klimatbelastning, primärenergifaktor mm.

Hållbara byggnader

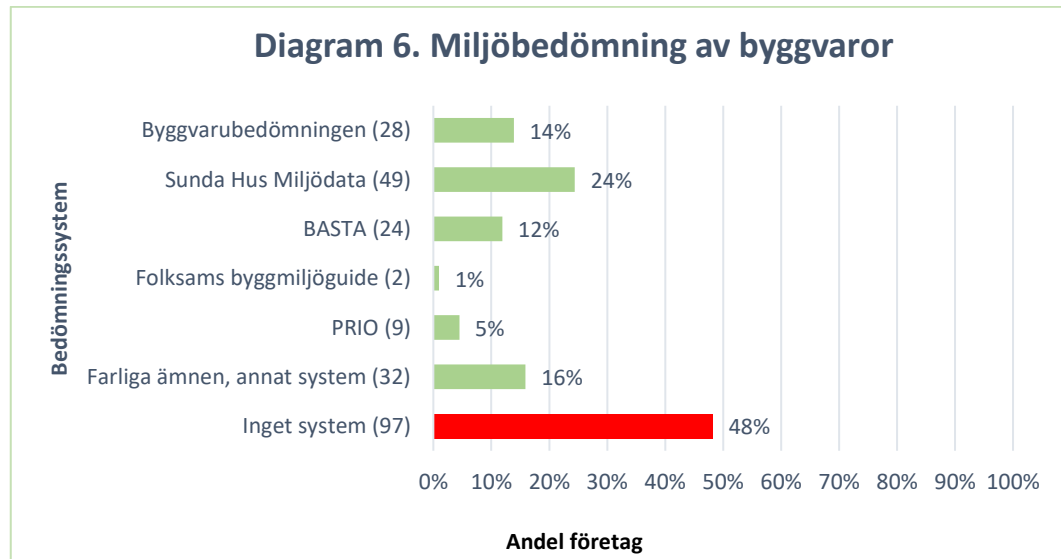
Intresset för området hållbara byggnader ökar, men vi är fortfarande i början på den utvecklingen. Även om antalet företag ökar som använder miljöcertifieringar för byggnader, så är det enstaka projekt. Det är en lång process från det man har beslutat att certifiera en byggnad till dess den är klar, men helt klart finns det en trend.

Det är få företag som har särskilda system för att ha kontroll på innemiljön. Företagen styr innemiljöfrågorna genom att ha rutiner för ventilationskontroll, legionella, radon och fuktssäkerhet. Innemiljöfrågor tas upp i hyresgästenkäter och vissa företag genomför periodiska besiktningar av lägenheter.

Det är få företag som har allergianpassade bostäder, det vill säga hus som till exempel är fria från husdjur, parfymer och rökning (3 %). Däremot ökar antalet företag som tillhandahåller rökfria hus (24 %).

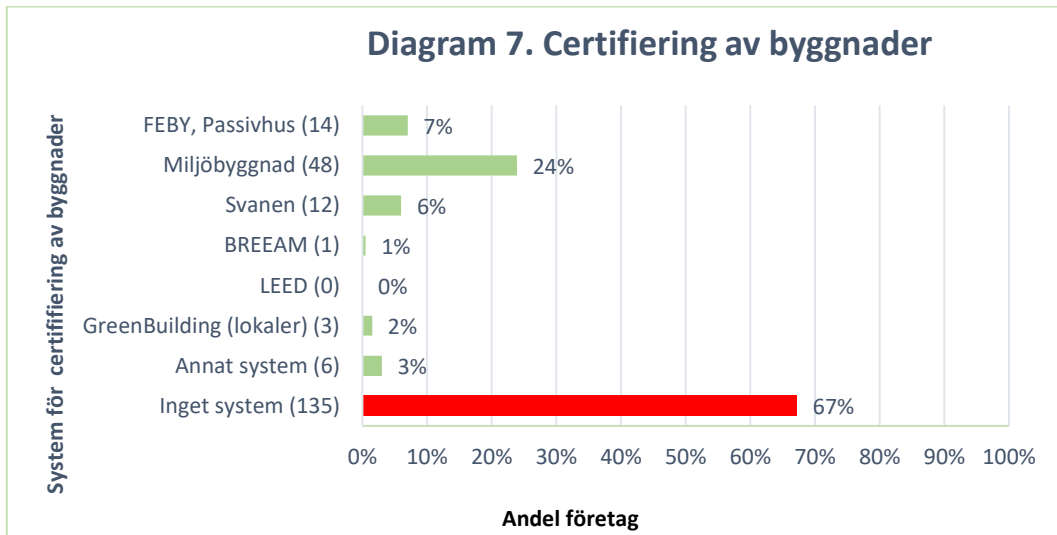
Farliga ämnen

Det finns flera system för miljöbedömning av byggvaror, de vanligaste SundaHus miljödata (24 %), Basta (12 %) och Byggvarubedömningen (14 %). Knappt hälften av företagen använder inget system för bedömning (48 %). Det är ändå en förbättring, 2015 hade 52 % igen bedömning.

Certifiering av byggnader

Vanligaste systemet för certifiering av byggnader är Miljöbyggnad (24 %). Några företag har Svanen för flerbostadshus (6 %). FEBY för passivhus används av 7 % av företagen. Flertalet företag certifierar inte sina byggnader (67 %), men det är en förbättring jämfört med 2015 då 71 % inte använde något bedömningsystem.

Bilaga. Sammanställning av SABOs miljöenkät 2016 jämfört med tidigare år

	2016	2015	2014
	Andel (Antal)	Andel (Antal)	Andel (Antal)
Svarsfrekvens	68% (201)	66% (192)	66% (190)
Styrning av miljöarbetet			
Miljöansvarig, miljöchef el liknande	55,2% (111)	47,4% (91)	51,6% (98)
Ledningssystem			
ISO 14001	16,9% (34)	14,6% (28)	15,8% (30)
EMAS	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Miljödiplomering, Svensk miljöbas	10,4% (21)	8,3% (16)	7,4% (14)
FR2000	2,5% (5)	2,1% (4)	2,1% (4)
ISO 9001	8,5% (17)	7,3% (14)	7,9% (15)
OHSAS 18001	3,5% (7)	1,6% (3)	2,6% (5)
AFS 2001:1	6,5% (13)	5,7% (11)	6,8% (13)
SRVFS 2004:3	3,0% (6)	5,7% (11)	4,2% (8)
ISO 50001	0,5% (1)	0,0% (0)	0,0% (0)
Eget/annat ledningssystem	15,4% (31)	15,1% (29)	14,2% (27)
Miljö- och hållbarhetsredovisning			
Miljöredovisning, eget system	22,4% (45)	20,8% (40)	21,1% (40)
Hållbarhetsredovisning, eget system	10,4% (21)	9,4% (18)	11,1% (21)
GRI	5,0% (10)	2,1% (4)	2,1% (4)
ISO 26000	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Avfall			
Matavfall			
Matavfall (Kommunen hämtar)	75,6% (152)	70,8% (136)	68,9% (131)
Kompostering, egen regi	5,5% (11)	3,6% (7)	4,7% (9)
Matfett	7,0% (14)	6,8% (13)	5,3% (10)
Förpackningar och tidningar			
Glas, ofärgat	75,1% (151)	72,4% (139)	73,7% (140)
Glas, färgat	74,6% (150)	73,4% (141)	73,7% (140)
Returpapper/tidningar	80,1% (161)	77,1% (148)	80,0% (152)
Kartong	73,6% (148)	71,4% (137)	75,8% (144)
Plast	74,1% (149)	70,3% (135)	69,5% (132)
Metall	74,6% (150)	71,4% (137)	73,2% (139)

	2016	2015	2014
	Andel (Antal)	Andel (Antal)	Andel (Antal)
Avfall, forts			
Farligt avfall			
Elavfall (småel)	37,3% (75)	33,9% (65)	33,7% (64)
Batterier	59,7% (120)	57,8% (111)	58,4% (111)
Lågenergilampor	45,3% (91)	46,4% (89)	44,2% (84)
Lysrör	39,8% (80)	39,6% (76)	42,6% (81)
Glödlampor	45,3% (91)	45,8% (88)	47,9% (91)
Farligt avfall, övrigt	15,4% (31)	11,5% (22)	10,0% (19)
Återvinning/återbruk			
Återbruksrum för boende	10,0% (20)	4,7% (9)	8,9% (17)
Insamling bohag via organisationer	13,9% (28)	12,5% (24)	7,9% (15)
Textilier för återvinning	10,4% (21)	10,9% (21)	10,5% (20)
Grovavfall			
Grovsoprum	19,4% (39)	20,8% (40)	20,0% (38)
Egen mobil insamling	24,4% (49)	24,5% (47)	18,4% (35)
Insamling på annat sätt	16,4% (33)	16,7% (32)	18,9% (36)
Transporter			
Krav på leverantörer			
Drivmedel	17,4% (35)	14,6% (28)	12,6% (24)
Fordon	27,4% (55)	26,0% (50)	22,1% (42)
Krav på egna transporter			
Drivmedel	39,3% (79)	35,9% (69)	37,4% (71)
Fordon	51,7% (104)	43,2% (83)	53,2% (101)
Uppföljning av egna transporter,			
Egen bil i tjänsten:			
Mätning av körsträcka	36,8% (74)	38,5% (74)	41,1% (78)
Företagets fordon:			
Mätning av körsträcka	57,2% (115)	63,5% (122)	66,3% (126)
Mätning av mängd drivmedel	57,7% (116)	57,8% (111)	63,7% (121)
Beräkning av klimatbelastning	25,4% (51)	22,9% (44)	26,8% (51)
Övrigt			
Cyklar:			
Cykelpool för anställda	10,9% (22)	7,8% (15)	6,3% (12)
Tjänstecyklar	47,3% (95)	43,2% (83)	38,9% (74)
Bilpool:			
För anställda	25,9% (52)	21,4% (41)	23,2% (44)
För boende	4,0% (8)	4,7% (9)	4,7% (9)
Drivs annan aktör	10,0% (20)	7,8% (15)	5,8% (11)
Laddstolpar för elbilar	31,3% (63)	29,7% (57)	16,8% (32)

	2016	2015	2014
Energi			
Energi- och vattenanvändning	Median (90)	Median (90)	Median (85)
Uppvärmning, e-index [kWh/m ² Atemp]	109,3	108,5	110,6
Fastighetsel [kWh/m ² Atemp]	15,6	16,8	17,3
Kallvatten [m ³ /m ² Atemp]	1,11	1,13	1,13
	Andel (Antal)	Andel (Antal)	Andel (Antal)
Värme, IMD			
Temperatur/Komfortmätning:			
Mätning	17,9% (36)	10,4% (20)	13,2% (25)
Mätning och debitering	10,0% (20)	8,9% (17)	10,0% (19)
Tillförd värme:			
Mätning	4,0% (8)	2,1% (4)	2,6% (5)
Mätning och debitering	6,5% (13)	6,3% (12)	6,3% (12)
Radiator, mätning och debitering	1,0% (2)	1,0% (2)	2,6% (5)
El, IMD			
Mätning	4,5% (9)	6,8% (13)	5,3% (10)
Mätning och debitering	37,3% (75)	35,9% (69)	37,4% (71)
Vatten, IMD			
Varmvatten			
Mätning	6,0% (12)	6,8% (13)	7,9% (15)
Mätning och debitering	43,3% (87)	37,5% (72)	36,8% (70)
Kallvatten			
Mätning	7,5% (15)	5,7% (11)	7,9% (15)
Mätning och debitering	23,9% (48)	25,5% (49)	23,7% (45)
Förnybar energi, egen produktion			
Solceller	39,3% (79)	27,6% (53)	24,2% (46)
Solvärme	20,4% (41)	19,8% (38)	23,2% (44)
Vindkraft	13,4% (27)	12,5% (24)	13,2% (25)
Grön el, köpt	74,1% (149)	66,7% (128)	60,5% (115)
Tvättstugor			
Betalning per tvätt	7,0% (14)	7,3% (14)	8,4% (16)
Automatisk dosering av tvättmedel	19,4% (39)	17,2% (33)	16,3% (31)
Stängt gemensamma tvättstugor	6,0% (12)	5,7% (11)	5,8% (11)
Fjärrvärmedrivna vitvaror	9,5% (19)	6,8% (13)	8,9% (17)

	2016		2015		2014	
	Andel (Antal)		Andel (Antal)		Andel (Antal)	
Sunda och hållbara bostäder						
Innemiljösystem						
MIBB	2,0%	(4)	2,1%	(4)	3,7%	(7)
P-märkning	0,0%	(0)	0,0%	(0)	0,0%	(0)
Miljöstatus	3,0%	(6)	1,0%	(2)	3,2%	(6)
I hyresavtal	2,5%	(5)	2,6%	(5)	4,7%	(9)
Rutiner i ledningssystem	5,5%	(11)	7,8%	(15)	7,4%	(14)
Bostäder speciella krav						
Allergianpassat	3,0%	(6)	5,2%	(10)	4,7%	(9)
Rökfritt	23,4%	(47)	19,8%	(38)	17,4%	(33)
Elsanerat	1,5%	(3)	1,0%	(2)	0,5%	(1)
Miljöbedömning av byggvaror						
Byggvarubedömningen	13,9%	(28)	9,9%	(19)	10,0%	(19)
Sunda Hus miljödata	24,4%	(49)	25,0%	(48)	26,3%	(50)
BASTA	11,9%	(24)	12,0%	(23)	10,5%	(20)
Folksams byggmiljöguide	1,0%	(2)	1,6%	(3)	3,2%	(6)
PRIO	4,5%	(9)	5,2%	(10)	4,2%	(8)
Annat system	15,9%	(32)	14,1%	(27)	13,7%	(26)
Miljöcertifiering av byggnader						
FEBY, Passivhus	7,0%	(14)	6,3%	(12)	4,2%	(8)
Miljöbyggnad	23,9%	(48)	16,7%	(32)	16,8%	(32)
Svanen	6,0%	(12)	6,3%	(12)	4,7%	(9)
BREEAM	0,5%	(1)	0,5%	(1)	0,0%	(0)
LEED	0,0%	(0)	1,0%	(2)	0,5%	(1)
GreenBuilding	1,5%	(3)	0,5%	(1)	0,5%	(1)
Annat system	3,0%	(6)	3,6%	(7)	3,2%	(6)